

Основно училище "Климент Охридски"

С.Златовръх Ул. "Климент Охридски" №9

Тел/факс: 0877954707 email: kl.ohridskizlatovrah@abv.bg

УТВЪРДИЛ :

ДИРЕКТОР : ИВАН ИВАНОВ

ПРОГРАМА НА РАННОТО НАПУСКАНЕ НАУЧИЛИЩЕ ЗА ПРЕВЕНЦИЯ

Приета на ПС с Протокол № 1...../16.09.2022г ; утвърдена със Заповед №РД10-16...../19.....09.2022г

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Всеки гражданин в Република България има достъп до образователната система и възможност за развитие чрез образование, което в най-голяма степен съответства на неговите потребности, потенциал и цели и което осигурява успешна индивидуална и обществено-икономическа реализация и допринася за изграждане на динамична икономика на знанието и постигане на ускорен и устойчив икономически растеж, социална солидарност и качество на живота на местните общности и на страната.

Преждевременното напускане на училище е сложно явление, което оказва сериозно влияние върху индивидуалните съдби на пряко засегнатите и благосъстоянието на техните семейства, върху възможностите за развитие на техните общности и върху цялостното социално-икономическо развитие на една страна в средносрочен и дългосрочен план.

Превенцията и преодоляването на проблема изисква интегрирана политика и ангажираност на всички сектори и институции, свързани с образованието и с личностното и професионалното развитие на децата и младите хора в България. Училищната програма за намаляване дела на преждеременно напусналите ученици е разработена в съответствие с целите, залегнали в националните политики по превенция на ранното напускане на образователната система и комплекса от мерки на правителството в областта на образованието и социално-икономическото развитие.

Водещи стратегически документи при изготвяне на училищната програма на ОУ „Климент Охридски ” за превенция на ранното напускане на образователната система:

- ✓ СТРАТЕГИЯ ЗА НАМАЛЯВАНЕ ДЕЛА НА ПРЕЖДЕВРЕМЕННО НАПУСНАЛИТЕ ОБРАЗОВАТЕЛНАТА СИСТЕМА (2013 – 2020)
- ✓ ПЛАН ЗА 2020 - 2021 Г. ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА СТРАТЕГИЯТА ЗА НАМАЛЯВАНЕ ДЕЛА НА ПРЕЖДЕВРЕМЕННО НАПУСНАЛИТЕ ОБРАЗОВАТЕЛНАТА СИСТЕМА (2013- 2020)
- ✓ НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЯ ЗА НАСЪРЧАВАНЕ И ПОВИШАВАНЕ НА ГРАМОТНОСТТА (2014 – 2020)
- ✓ НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЯ ЗА УЧЕНЕ ПРЕЗ ЦЕЛИЯ ЖИВОТ ЗА ПЕРИОДА 2014 – 2020 ГОДИНА
- ✓ ЗАКОН ЗА ПРЕДУЧИЛИЩНОТО И УЧИЛИЩНО ОБРАЗОВАНИЕ;
- ✓ НАРЕДБА ЗА ПРИОБЩАВАЩОТО ОБРАЗОВАНИЕ;
- ✓ НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЯ ЗА НАМАЛЯВАНЕ НА БЕДНОСТТА И НАСЪРЧАВАНЕ НА СОЦИАЛНОТО ВКЛЮЧВАНЕ ДО 2020 Г.

- ✓ ПОСТАНОВЛЕНИЕ НА МС № 100 ОТ 08.06.2018 Г. ЗА СЪЗДАВАНЕ И ФУНКЦИОНИРАНЕ НА МЕХАНИЗЪМ ЗА СЪВМЕСТНА РАБОТА НА ИНСТИТУЦИИТЕ ПО ОБХВАЩАНЕ И ВКЛЮЧВАНЕ В ОБРАЗОВАТЕЛНАТА СИСТЕМА НА ДЕЦА И УЧЕНИЦИ В ЗАДЪЛЖИТЕЛНА ПРЕДУЧИЛИЩНА И УЧИЛИЩНА ВЪЗРАСТ

Планът за изпълнение на Стратегията за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система (2013-2020) г. продължава действието на мерките от предишния период на изпълнение на Стратегията, довели до положителни резултати и предлага нови мерки. Необходими са широкообхватни мерки, насочени към осигуряване на:

- успешен преход между различните етапи на образование;
- гъвкави и успешни възможности за преждевременно напусналите да продължат обучението си в системата на училищното образование;
- разнообразни форми на обучение - дневна, индивидуална и комбинирана и самостоятелна;
- признаване и валидиране на резултати от неформално обучение и информално учене;
- придобиване на ключови компетентности;
- добра координация между институциите от няколко различни сектора на всяко ниво на управление – национално, регионално,
- местно и училищно.

В Плана за изпълнение на Стратегията е обърнато особено внимание на няколко елемента:

1. Ролята на цялата система от участници и взаимоотношенията помежду им, като се признава ролята на всяка от заинтересованите страни;
2. Сътрудничество в образователните институции за насърчаване на позитивната училищна култура, работата в екип в рамките на училищната общност;
3. Координираните мерки на всички нива, което осигурява навременно идентифициране на ученици в риск от ранно напускане на училище и създаване на преодоляващи мерки;
4. Проследяване на напредъка на ниво училище.

В Плана за изпълнение на Стратегията е обърнато особено внимание на няколко елемента:

5. Ролята на цялата система от участници и взаимоотношенията помежду им, като се признава ролята на всяка от заинтересованите страни;
6. Сътрудничество в образователните институции за насърчаване на позитивната училищна култура, работата в екип в рамките на училищната общност;
7. Координираните мерки на всички нива, което осигурява навременно идентифициране на ученици в риск от ранно напускане на училище и създаване на преодоляващи мерки;
8. Проследяване на напредъка на ниво училище.

Разработването и прилагането на цялостни, широкообхватни и ефективни политики за намаляване на уязвимостта на рисковите групи е свързано с проучване, анализиране и систематизиране на специфичните причини за преждевременното напускане на училище и (набелязване) на необходимите мерки за задържане в училище. Заедно с това е необходимо осигуряването на единна и надеждна база данни и осъществяването на политики на всички нива за специфичните предизвикателства на различните равнища – областно, общинско и училищно и за гарантиране на индивидуалния подход към всеки отделен случай на преждеременно напускане на училище.

Понятия и дефиниции, свързани с напускането от училище на ученици от образователната система преди придобиване на диплома за основно образование:

- **ранно напуснал училище ученик** – ученик, който не успява да завърши обучението в училище с получаване на диплома (за основно образование) в обичайно предвидения за обучението срок.
- **ранно напускане на училище** – процес като резултат, от който ученикът прекратява своето обучение в училище;
- **ученик в риск от ранно напускане на училище** – ученик, при когото е налице дори една от причините (икономическа, социална, образователна или етнокултурна), водещи до повишаване на възможността (риска) за незавършване на училище.

Училищната програма кореспондира и с Програмата за предоставяне на равни възможности и за приобщаване на деца и ученици от уязвими групи (2016-2020).

ВОДЕЩИ ПРИНЦИПИ ПРИ ИЗПЪЛНЕНИЕ НА СТРАТЕГИЯТА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ И НАМАЛЯВАНЕ ДЕЛА НА ОТПАДАЩИТЕ И ПРЕЖДЕВРЕМЕННО НАПУСНАЛИТЕ ОБРАЗОВАТЕЛНАТА СИСТЕМА

- **Законосъобразност**– съответствие на целите и предлаганите мерки със законите и подзаконовите нормативни актове
- **Кохерентност**– осигуряване на координираност и взаимна обвързаност на предлаганите политики и мерки при сътрудничество на всички заинтересовани страни
- **Партньорство** – активно и координирано участие на институциите за образование и обучение, институциите на властта, гражданското общество и бизнеса в реализацията на политика за намаляване на отпадането от училище
- **Прозрачност и популяризиране** на мерките и резултатите – значимостта на проблема предполага висока степен на информираност на обществото
- **Приемственост**– осигуряване на непрекъснато действие на стратегията, независимо от управленски или други социални промени и гарантиране на постоянство в усилията и политиките за изпълнение

- на приетите цели и целеви показатели
- Устойчивост на резултатите – осигуряване на трайно и дългосрочно въздействие на постигнатите резултати
 - Своевременност– осигуряване на навременни адекватни мерки за неутрализиране на рискове от преждевременно напускане на училище
 - Отчетност, мониторинг и контрол– постигане на по-висока степен на ефективност

II. АНАЛИЗ

ОУ „ Климент Охридски ” е сравнително голямо средищно училище на територията на община Асеновград. В началото на учебната 2021/2022 година броят на учениците, обучаващи се в училището е 64 ученици от I - VII клас. Учениците, освен от с.Златовръх, са и от селата Стоево , Нови Извор , Конуш , Избеглии..

Етническият състав е разнороден, преобладават учениците от турски и ромски произход, но има ученици, макар и малък процент от български произход – под 10%.

В училището е разработена Програма за превенция на ранното напускане на училище и риск регистър към нея. Но за ефективното прилагане на програмата е необходимо първо да се определят рисковите групи от ученици, застрашени от отпадане, както и да се предложат превантивни мерки, насочени към тези ученици за преодоляване на евентуалните заплахи.

Най-голяма в процентно отношение за област Пловдив е групата на учениците, прекъснали обучението си поради семейни причини. Семейните причини обхващат широк кръг от проблеми, свързани с родителска незаинтересованост, противоречия и конфликти в семейството, отрицателно взаимодействие на домашната среда, ниско образование на родителите, бедност, етнокултурни традиции. През предходните години в училището няма ученици, прекъснали образованието си поради семейни причини.

Като следваща рискова група ученици, застрашени от отпадане, бихме определили учениците, застрашени от отпадане, поради нежелание за учене. През предходната учебна година в училището няма ученици със слаб успех. Второгодниците също са една от рисковите групи за преждевременното напускане на училище, но в ОУ „Климент Охридски“ второгодници за посочената учебна година няма.

Анализът на данните за броя на допуснатите от учениците отсъствия за учебната 2021/2022 година показва, че средно учениците са допуснали по 30 отсъствия на ученик по уважителни причини и под 1 отсъствие по неуважителни причини. Най-рискови са учениците от седми клас, а в начален етап делът е сравнително малък.

Според статистическите данни за областта слабият успех не се определя като водеща причина за отпадане на учениците от училище. Много често обаче слабият успех се проявява чрез отсъствията – по уважителни и неуважителни причини, поради това, че води до губене на мотивация за полагане на учебен труд и до нежелание за продължаване на образованието. Но все още има какво да се желае по отношение на отсъствията на учениците.

Превантивни мерки за намаляване на отсъствията са и периодичното информироване на Дирекция "Социално подпомагане" за ученици, допуснали над 5 отсъствия по неуважителни причини за един месец. Като най-чести причини за допускане на отсъствия по неуважителни причини класните ръководители посочват закъсненията, отсъствията на пътуващите ученици, епизодични бягства от час, поради ниска мотивация за учене.

Човешкият ресурс е факторът, който има най-силно влияние върху проблема за преждевременното напускане от училище. Предлага се на качествено образование и повишаване мотивацията на учениците за учене с цел въздействие върху намаляване на отсъствията и превръщане на училището в желана територия, поставя пред педагогическата колегия изискване за повишаване квалификацията на учителите. В ОУ „ Климент Охридски “ – с.Златовръх през предходната година всички 15 учители са участвали във всички форми на вътрешноинституционалната и извънинституционална квалификационна дейност.

Фактор за отпадане на учениците от училище е недостатъчното владение на български език като цяло в страната. В училище този фактор е приоритетен, поради големия процент на учениците от друг етнос –над 90 %.

Училището прилага и други мерки за превенция на ранното напускане на системата, като сред тях са:

- Работата по проекти: - занимания в групи по интереси

- Организация на обучението в ЦОУД
- Осигуряване на безплатна закуска за учениците от ПГ, I-IV клас; прилагане на схеми за предоставяне на плодове и зеленчуци и на мляко и млечни продукти в учебните заведения – Схема „Училищен плод“ и Схема „Училищно мляко“
- Провеждане на ефективни консултации по учебните предмети
- Системни разговори с родители и ученици
- Провеждане на училищни тържества по Календар на извънкласните дейности и приобщаване на учениците към училищната общност
- Отбелязване на различни празници с активното участие на родителската общост

III. ЦЕЛИ:

1. Създаване на условия за безстресово и ефективно приобщаване на учениците, застрашени от отпадане към учебната среда.
2. Подпомагане на социалната им адаптация в училищната общност и участие в нея.
3. Изграждане на мотивация за посещение на училище като се намали делът на извинените и неизвинените отсъствия.
4. Създаване на положителни нагласи към учебния процес.
5. Да се привлекат и мотивират семействата за активно участие в приобщаващия процес.
6. Да се повиши ефективността на педагогическото въздействие чрез използване на разнообразен педагогически инструментариум.
7. Да се повишат базисните компетенции на педагозите за работа с деца, застрашени от отпадане чрез използване на подходящи форми за квалификация.

IV. ПРИОРИТЕТИ

1. Достъпно, гъвкаво и личностно ориентирано обучение, съобразено с индивидуалните потребности на учениците от рисковите групи.
2. Успешна социализация във възрастовата среда.
3. Изграждане на навици, стратегии и модели на поведение за справяне с трудностите в ученето.
4. Оказване на подкрепа за личностно израстване и реализация, развиване на годностите на ученика за решаване на социални и образователни проблеми.

V. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

В изпълнение целите на програмата се очаква да бъдат постигнати следните **резултати**:

- приложен комплекс от мерки на училищно ниво за превенция и интервенция;
- осигуряване на ресурси и насочване на въздействието за развиване на личността чрез адаптиране на училищната система съобразно установените потребности на застрашените от отпадане;
- периодично отчитане ефективността на приложените мерки и коригиращи действия;
- подобрени резултати от обучението, измерени чрез текущ контрол и НВО;
- осигуряване на подходяща образователна подкрепа за развитието на учениците от уязвими етнически общности, деца-билингви и на ученици със специални образователни потребности.

IV. ПЛАН ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА

<i>Мерки за реализиране на политиките</i>	<i>Отговорник</i>	<i>Срок за изпълнение</i>	<i>Индикатори</i>
<u>I.МЕРКИ ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА ПРЕЖДЕВРЕМЕННОТО НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕТО</u>			
<u>1.1.Осигуряване на позитивна образователна среда - училищен климат, атмосфера на взаимоотношения, управление</u>			
<i>1.1.1.Разработване и изпълнение на политики в училището</i>			
1.1.1.1.Актуализиране на Стратегията за развитие на училището	Директор	До 3.IX. 2022 г.	1бр. нова стратегия 2020-2024 г.
1.1.1.2.Разработване и реализиране на мерки за проследяване на преместването и отсъствията на учениците/ежемесечни справки, писма/	Директор	2022/2023 г.	Бр.отсъствия Бр.преместени ученици
1.1.1.3. Повишаване интереса на учениците към работата в екип чрез участие в училищни кампании и извънкласни дейности: отбелязване на Патронен празник на училището, Коледа и Нова година, Великден, Ден на Земята, Празник на приятелството –	Кл. ръководители	По План на извънкласните дейности	Бр.проведени кампании Брой участвали ученици

състезания по футбол и баскетбол, състезания по различни учебни предмети, олимпиади, екскурзии, посещение на музеи и културни институции			
1.1.1.4.Планиране и осъществяване на контрол за редовно вписване на отсъствията на учениците в ЗУД и подаване на данните към Регистъра за движение на учениците	Директор	2022/2023г.	Брой извършени проверки
1.1.1.5.Планиране и осъществяване на контрол върху спазването на задълженията на класните ръководители-анализ и оценяване на рисковите фактори за отпадане на ученици – ученици със слаб успех, лоша дисциплина, отсъствия, набелязани мерки от кл.ръководители	Директорът	2022/2023 г.	Брой извършени проверки Брой проверени обекти
1.1.1.6. Изготвяне на регистър на ученици, застрашени от отпадане и мерки за	Класни Ръководители, ЗДУД	До 15.11.2022г. първоначално и	Изготвен 1 бр.регистър Бр.карти

работа с тях: -изготвяне на списък -изготвяне на карта за всеки ученик		постоянно през учебната година	
1.1.1.7. Работа по Национални програми и проекти като мярка за осигуряване на качествено образование и превенция на отпадащите ученици	Директорът Координатори по проекти	2022/2023 г.	Брой НП Брой проекти
1.1.1.8. Ефективна целодневна организация на учебния ден.	Класни ръководители, учители в ГЦОУД	2022/2023 г.	Брой обхванати ученици към брой ученици

1.2 Повишаване на качеството на образованието като предпоставка за развитие на личността на всяко дете и ученик и предотвратяване на преждевременното напускане на училище

1.2.1.Квалификация на педагогическите специалисти, насочена към идентифициране и справяне със случаите на риск от преждевременно напускане на училище .	Директор	2022/2023 г.	Бр.обучени учители
1.2.2.По-голяма атрактивност на ОВП-електронни уроци, интерактивни методи, онагледяване,	Учителите	2022/2023 г.	Бр.извършени проверки Брой проведени открити уроци

практическа насоченост.			
1.2.3.Планиране и реализиране на обучение, ориентирано към потребностите на всеки ученик - личностно ориентиран подход.	Учителите	2022/2023 г.	Брой проверки
1.2.4.Анализиране на резултатите от обучението по отделните учебни предмети спрямо очакваните резултати за всеки от регистрираните ученици.	Учителите	2022/2023 г.	Резултати от обучението
1.2.5.Анализ на движението на учениците и причини за напускането им.	Директор	2022/2023 г.	Брой напуснали ученици

II.ПОЛИТИКИ ЗА ИНТЕРВЕНЦИЯ НА ПРЕЖДЕВРЕМЕННОТО НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕ

2.1.Повишаване участието и ангажираността на родителите и обществеността

2.1.1. Включване на родителската общност за повишаване на активността ѝ и сътрудничество с уч.ръководство.	Директорът Кл. рък-ли	2022/2023г.	Брой инициативи
2.1.2.Сътрудничество с	Кл. рък-ли	2022/2023г.	Брой срещи

различни организации- Дирекция „Социално подпомагане”, отдел „Закрила на детето” .			
<u>2.2. Утвърждаване на индивидуално и групово наставничество</u>			
2.2.1. Планиране на дейности в плана на класния ръководител, насочени към идентифициране на ученици в риск и индивидуалното им консултиране.	Класни ръководители	2022/2023г.	Брой пров едени срещи
2.2.2. Инициативи за подпомагане на ученици в риск от техни съученици.	Класни ръководители	2022/2023г.	Брой инициативи
<u>III. ПОЛИТИКИ ЗА КОМПЕНСИРАНЕ НА ЕФЕКТА ПРЕЖДЕВРЕМЕННО НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕ</u>			
3.1. Отчет на дейностите и мерките по програмата.	Дирек тор	м. II. 2023 г. м. VII. 2023 г.	Брой отчети